

Даниела Скоковић
Народна библиотека Пожега
daniela.skokovic@gmail.com

02(497):061.3(495)"2015"

ИНЕЛИ Балкан – Међународна мрежа библиоте- кара иноватора са подручја Балкана

Да ли сте библиотечки стручњак спреман за акцију, а уз то и особа која радо ради у тиму са жељом да своју машту спроведе у дело, повеже се са колегама и рад својих установа унапреди и подигне ниво услуга? Онда је пројекат ИНЕЛИ Балкан за вас.

ИНЕЛИ Балкан – Међународна мрежа библиотекара иноватора са подручја Балкана (децембар 2014 – новембар 2017) јединствени је пројекат стварања мреже и едукације библиотечких стручњака. ИНЕЛИ је пројекат организације *Global libraries* са јасно постављеним циљевима – унапредити живот људи широм света, посебно оних из сиромашних и руралних подручја, уз помоћ 320 000 јавних библиотека из целог света. Једнаке могућности за сваког појединца, приступ информацијама уз помоћ савремених технологија, обука за њихово коришћење и одабир валидних информација – за све то идеално место представља управо јавна библиотека. Индикатор успеха квалитетног рада једне јавне библиотеке не представља само простор и величина зграде, буџет, број књига на полицама и број приступних тачака за интернет, већ су најважнији индикатор успеха управо запослени – обучени, мотивисани и стручни библиотечки стручњаци. ИНЕЛИ (INELI – International Network of Emerging Library Innovators) је пројекат који управо треба да окупи, обучи и пре свега повеже у мрежу библиотекаре иноваторе из целог света. Библиотекари се у данашњем времену суочавају са бројним и великим изазовима, и стално се намеће потреба да се редефинише улога библиотеке у локалној заједници у овако турбулентним временима. Највећа опасност у таквим временима нису саме велике промене, већ опасност да им се приступа застарелим начином размишљања. Зато и пројекат *Global libraries* као свој основни циљ поставља управо обуку и умрежавање библиотечких стручњака – да уче једни од других, да се усавршавају, експериментишу са новим услугама и стално унапређују своје вештине.

На подручју Балкана овај програм реализује невладина организација *Future Library* уз помоћ Фондације Била и Мелинде Гејтс и Фондације Ставрос Ниархос из Грчке. У протекле четири године ово удружење окупило је око 140 библиотека из Грчке и са подручја Балкана и око 7000 чланова. Ова растућа мрежа библиотека и библиотечких стручњака представља оквир за умрежавање и континуирано стварање партнерстава, а све у циљу јачања међусобне сарадње, подстицај за иновације и развој креативности у области библиотекарства.

Прва конвенција библиотекара са подручја Балкана, окупљених око пројекта ИНЕЛИ Балкан, одржана је у Солуну, од 25. до 29. новембра 2015. У припремној фази, путем јавног позива, одабрано је 35 библиотекара иноватора из 10 балканских земаља – Албаније, Босне и Херцеговине, Бугарске, Хрватске, Македоније, Грчке, Црне Горе, Румуније, Србије и Словеније, као и са Косова. Из Србије су одабрани библиотекарски иноватори: Беба Станковић, Весна Црнковић, Даниела Скоковић и Марјан Маринковић. Поред библиотекара иноватора мрежу чине и 11 амбасадора, искусних професионалаца из области библиотекарства, који су као национални координатори пројекта већ били укључени у глобални ИНЕЛИ пројекат. Јасмина Нинков, директор Библиотеке града Београда, одабрана је за националног координатора и амбасадора Србије. Велики допринос амбасадори су учинили на почетку програма, учествујући у изради упоредне анализе библиотечког система у свим земљама учесницама. Анализа је показала све специфичности и разлике у досадашњем развоју библиотекарства у свакој земљи појединачно. Добро урађена анализа представљала је битну, почетну тачку за даљи развој пројекта.

Веома значајну улогу у пројекту ИНЕЛИ Балкан имају и ментори – пет врхунских стручњака који прате рад амбасадора и иноватора. Након тако успостављених мрежа иноватора широм света, почела је са радом и мрежа одређена за подручје Балкана. Пројекат је осмишљен да пре свега подстиче мобилност учесника, њихово умрежавање и умножавање креативних идеја.

Окупљени у Солуну, на првој конвенцији, библиотекарима није било потребно много времена да се упознају, разговарају о сличним проблемима из својих установа, да уче специфичности и различитости. У томе им је помагао и тим водитеља едукативног програма *Learning for life* (Учење за живот) који су искусно плели библиотечку мрежу, повезујући нас на различитим основама како би нас мотивисали за нове идеје и експерименте. Сама обука, испуњена добрим расположе-

њем, обиловала је разним корисним примерима из библиотечке праксе. Истовремено, сви су имали прилику да се и неформално представе – најпре лично, а затим пружена им је могућност да другима представе установу из које долазе. Иако је програм био испуњен предавањима, радним задацима, групним радионицама, остајало је и времена за дружење и неконвенционалне разговоре из којих се увек може научити нешто ново из струке и поделити искуства из сопствене праксе. Практична методологија коју је овај тим користио омогућила је учесницима да открију своје вештине (да ли имају више менаџерских или лидерских способности, како да стратешки планирају...).

Након Прве конвенције у Солуну, вратили смо се у своје библиотеке обогаћени новим сазнањима, искуствима, али пре свега новим познанствима и контактима. Наставак едукације незнатно се променио, прешао је у онлајн и виртуелно окружење, али са несмањеним интезитетом и ентузијазмом. Платформа коју је за онлајн едукацију уступио Гугл постала је место за учење, међусобну комуникацију и даље упознавање, као и за предлагање потенцијалних заједничких пројеката. У децембру се почело са онлајн едукацијом, која је подразумевала различите теме на недељном и месечном нивоу. О актуелним питањима водитељи програма су нас редовно информисали, а учесници су започели бројне теме и дискусије на форуму платформе. Имали смо прилике да решавамо практичне задатке, преносимо своје искуство из праксе и да се кроз периодичне извештаје упознамо са радом библиотека наших колега – библиотекара иноватора.

Неке од тема које су обрађене у оквиру онлајн едукације:

- Лидери у библиотекама
- Трендови и иновације у библиотекарству
- Пројектно управљање
- Разумевање потреба наших корисника
- Нове услуге за нове кориснике.

Након шест месеци успешне онлајн едукације наступио је летњи период који је, осим за одмор, требало да послужи и за повезивање са заинтересованим учесницима за рад на креирању заједничког пројекта. Пројекти ће бити презентовани већ на следећој конвенцији чије одржавање је планирано за крај новембра ове године у Софији.

Пет најуспешнијих пројеката добиће подршку а организација *Global libraries* финансираће их као пилот пројекте.

Могло би се рећи да то никако није завршетак пројекта, већ заправо почетак једне дугорочне сарадње, која ће у будућности показати снагу професионалног умрежавања и у потпуности оправдати развијање идеје о библиотекарима иноваторима као највећем ресурсу сваке модерне библиотеке.